

Et besøg hos Johannes Larsen

Intern prøve efter 7. modul
Pædagoguddannelsen i Odense, UCL

*"IF A CHILD CAN'T LEARN THE WAY WE TEACH, MAYBE WE SHOULD TEACH THE
WAY THEY LEARN" - MICHAEL J. FOX.*

*"GØR NOGET ANDERLEDES END FORVENTET! DET OVERRASKENDE VIL OPLØSE
DE BARRIERER MOD LÆRING, SOM VORES NYE BRUGERGRUPPER KAN HAVE
MEDBRAGT. F.EKS. EN FORFORSTÅELSE AF, AT MUSEER ER ELITÆRE."
- KNUD ILLERIS.*

Vejleder: Poul Strøyer | Medbedømmer: Susanne Andersen

Aflevering: Torsdag d. 12. marts 2015

Udarbejdet af:

Anne Dorte Hamann - 1214

Henrik Høge Hansen - 1214

Izabella Tomczak - 1214

Sara Fischer Løfberg - 1214

Anslag: 40.203

Indholdsfortegnelse

1: Indledning.....	2
2: Problemformulering	3
3: Opgavens metode	3
3.1 Teoretisk viden	3
3.2 Forskningsviden	4
3.3 Praktisk viden	4
3.3.1 Fortælleæske.....	4
3.3.2 Bogen “Et besøg på Johannes Larsen Museet”	4
3.4 Udviklingsviden	4
4: Teori afsnit	5
4.1 John Dewey.	5
4.2 Lev Vygotsky	6
4.3 Hans-Georg Gadamer	7
4.4 Howard Gardner	8
4.5 Dorethy Heathcote.....	9
4.6 Knud Illeris	10
5: Praksis afsnit.....	12
5.1.Praksisfortælling af Malene, Museumsinspektør på Johannes Larsen Museet	12
5.2. Teamets praksisfortælling.....	12
5.3 Aktiviteter - Kreative værksteder	12
6: Analyse af teori og praksis	16
7: Vurdering.....	18
8: Konklusion	20
9: Perspektivering	20
10: Litteratur og reference	22

Bilag:

Bilag 1 – Fortælleæskan

Bilag 2 – Bogen

Bilag 3 – Diplom

Bilag 4 – Sangen

1: Indledning

Vi er fire pædagogstuderende, fra Pædagoguddannelse i Odense, som har udarbejdet denne skriftlige eksamensopgave. Vi har på modul 6&7 arbejdet med en innovativ udfordring, hvor PÆDMUS har stillet hovedspørgsmålet; “Hvordan kan kulturformidling og kulturarv indgå i pædagogisk praksis i forskellige læringsforløb og ved aktiviteter på museer”. Det var ønsket at vi skulle udvikle et produkt, som kunne bruges før, under samt efter et besøg på Johannes Larsen Museet. Der er sat mere fokus på dette felt, selv fra et politisk synspunkt.

“Kunsten og kulturen skal være en del af børns og unges liv fra de er helt små. I en hverdag, hvor rigtigt meget individualiseres og måles i dets synlige og målbare nytteværdi, kan vi overse kunstens og kulturens egentlige væsen. ”

- Marianne Jelved, Kulturminister

Men hvordan introducerer vi børn til dette område? Det synes vi, er et rigtig godt spørgsmål, og det vækker en undren i os. Hvordan sikrer vi et meningsfuldt møde med kunsten, samtidig med en pædagogisk høj faglighed? For at kunne finde svar på dette, måtte vi selv besøge Johannes Larsen Museet. Efter vores besøg var vi nu bevidste om, hvem vi skulle vælge som samarbejdspartner i pædagogisk praksis. Johannes Larsen Museet ligger i Kerteminde, hvor han boede og arbejdede. Johannes Larsen malede billeder af naturen med en særlig forkærlighed for naturtro billeder af fugle. Ud fra et geografisk synspunkt fandt vi det logisk, i lokalmiljøet, at finde en børnehave, som beskæftiger sig med naturen. Vi kontaktede Bøgebjerg Naturbørnehave og forklarede dem, hvad vores udfordring var og spurgte, om det var noget, de havde lyst til at deltage i. Det var det, og vi fik lov til at arbejde med deres førskolegruppe. En gruppe på 10 børn i alderen 5-6 år.

Johannes Larsen Museet består af Johannes Larsens Villa, hans atelier med vinterhave, et kaffehus og en ny galleritilbygning til den permanente samling og til særudstillinger. Med udgangspunkt i målgruppen og udfordringen, besluttede vi os for at koncentrere forløbet om villaen, da den fremstår med det originale interiør, fra starten af det 20. århundrede, altså, da Johannes Larsen boede der. Vi ville sætte perioden i fokus, samtidig med at børnene ville få et indblik i hans kunst. Museumsinspektøren, Malene, fortalte, at børnehavebesøg på museet tit endte i kaos, da børnene manglede koncentration og fokus. Vi vurderede, at grunden til dette kunne være mangel på forberedelse og sammenhæng. Med udgangspunkt i dette valgte vi at udvikle et forløb, som består af flere delelementer. Vi lavede en fortælleæske, kreative

værksteder samt en bog. Vi indtænkte at gøre det innovativt, ved at give børnene et forberedende forløb, der gav dem fundament til at kunne rumme mere i mødet med kulturen og kunsten og dermed skabe en sammenhæng.

2: Problemformulering

Hvordan skaber vi et forløb, som hjælper pædagoger med at implementere kulturelle og lærerige aktiviteter i praksis, med det formål at forberede en gruppe af børnehavebørn på et museumsbesøg?

Ud fra vores problemformulering, stillede vi os selv nogle spørgsmål, som vi ønskede at få besvaret i forbindelse med vores opgave.

- Hvilken viden er nødvendig for at kunne tilrettelægge et forløb?
- Hvordan sikrer vi os, at vi er reflekterende under projektet?
- Hvordan engagerer vi målgruppen?
- Hvordan udvikler vi målgruppens viden?

3: Opgavens metode

Vi valgte at gribe projektet utraditionelt an ved ikke at vælge en metode, vi fra start ville arbejde med. Vi valgte derimod, at iagttage, reflektere og vurdere og derefter beslutte, i hvilken retning vi skulle bevæge målgruppe. Projektet tog først rigtig form, efter vi selv var blevet introduceret til Johannes Larsen Museet. Vi blev enige om, at det krævede en god forforståelse og konkret viden for at kunne formidle læring. Det eneste, vi altså var, sikre på, var, at projektet skulle tage udgangspunkt i Johannes Larsens liv, bolig og omgivelser, og at målgruppen skulle opnå en viden nok, til at kunne forholde sig til Johannes Larsens liv og kunst.

3.1 Teoretisk viden

Vores udgangspunkt for valg af teori var, at vi indledningsvis havde valgt at arbejdet ud fra børnenes kompetencer og forforståelser.

Eftersom vi valgte at tilrettelægge aktiviteterne fra gang til gang, ud fra de iagttagelser vi havde gjort os, havde vi ikke bevidst benyttet nogen fast metode. Det var bevidst, at vi ikke havde valgt nogen metode, da vi ønskede at forholde reflektivt i vores tilgang til projektet.

3.2 Forskningsviden

Learning Museum¹

3.3 Praktisk viden

Praksisfortællinger

Dokumentation; skriftlig og foto.

SMTTE-model

3.3.1 Fortælleæske

Fortælleæsken er vores innovationsprojekt fra første semester. Det er en fortælle-leg, hvor man fortæller en historie ud fra de kort, man trækker op af æsken. Vi har tilpasset æsken til at omhandle Johannes Larsens liv og malerier og Kerteminde by. Vi bruger den stadig som et fortællerredskab i samarbejde med børnene. Formålet med kortene er at kunne beskrive og fortælle, hvad de ser på billedet. Størstedelen af billederne er de blevet introduceret til gennem vores historie "Et besøg på Johannes Larsen Museet". På tur vælger børnene et kort fra æsken og fortæller og beskriver, hvad der er på kortet. Hvis de ikke selv ved det, kan de spørge de andre ved at vise dem billedet og lade dem svare.

3.3.2 Bogen "Et besøg på Johannes Larsen Museet"

Vores fortælling om besøget på Johannes Larsen Museet er en historie vi selv har skrevet med inspiration fra børnebogen "Linea i Malerens have", som handler om en pige, der besøger Monets have, hvor hun forestiller sig, hvordan det var at leve dengang og at være kunstner. Vores historie er om et barn, der sammen med sin bedstefar, besøger Kertemindes seværdigheder blandt andet Johannes Larsen Museet. På museet fortæller barnet om hvert enkelt rum. På hver side i bogen er der billeder, som passer til fortællingen.

3.4 Udviklingsviden

PÆDMUS-projektet²

¹ <http://learningmuseum.dk/>

² <http://historieogkulturarv.ucl.dk/forside/paedmus-projektet/>

4: Teori afsnit

I dette afsnit vil vi introducere de teoretikere, vi synes er relevante i forhold til vores udfordring.

4.1 John Dewey.

John Dewey, (1859-1952), Amerikansk filosof, pædagog og sociolog. Han var grundlægger af reformpædagogikken, som var en pædagogisk bevægelse, som arbejdede for en ændring af den hidtidige pædagogiske praksis hen mod en mere børnencenteret og livsnær pædagogik. Undervisningens indhold skulle være tilrettelagt i forhold til barnets udvikling, både som udgangspunkt, centrum og slutmål. Dewey mente at et barn har fire naturlige interesser:

1. At kommunikere
2. At undersøge verden
3. At konstruere ting
4. At udtrykke sig kunstnerisk

Han var repræsentant for pragmatismens læringssyn. "Pragma" betyder nytte, og Dewey mente, at alt det, der viste sig at fungere i praksis, var nyttigt og "sandt" eller rettere sagt, den korrekte opfattelse af virkeligheden³. Dewey var fortaler for eksperimenterende praktisk handlen i fællesskaber, hvor viden og kunnen bedst kan tilegnes ved individets samspil med dets omgivelser. Erfaringsbegrebet er centralt hos Dewey, og om det skriver han: "*Når vi erfarer noget, reagerer vi på det, vi gør noget aktivt ved det, og dernæst tåler eller underkaster vi os konsekvenserne*"⁴. Men man skal ikke forstå det, som om vi lærer ting, blot ved handling. Ifølge Dewey nytter det ikke noget, at vente på, at barnet selv skal skabe de erfaringer, der fører til nyttig viden. Erfaring og faglighed er ikke hinandens modsætninger, men hinandens forudsætninger.

Barnets omgivelser, pædagoger og lærere har til opgave at skabe læring, der rent faktisk fører til fremskridt. Lærere/pædagoger skal ifølge Dewey være dobbelt kvalificerede. De skal for det første have kendskab til faget og dets struktur, og for det andet have kendskab til barnet/eleven og dets forudsætninger for at lære.

³ Samuelsen, Arne Marius: *Formidling af kunst til barn og unge*. Universitetsforlaget 2013.

⁴ Beck, Steen m.fl.: *Klassisk og moderne læringsteori*. Hans Reitzels Forlag 2014

I vores projekt har vi tilrettelagt et forløb, der er meget Dewey-inspireret. Vi har forberedt en gruppe børn på et møde med kunsten ved at lade dem gøre sig praktiske erfaringer omkring emnet. Vi har arrangeret forskellige kreative aktiviteter, hvor de kunne erfare og lære om de forskellige teknikker, for at leve sig ind i malerens univers og arbejdsmetoder. Vi har gjort os grundige overvejelser om alle de tematikker vi kunne gøre dem nysgerrige i forhold til, og gjort dem til en del af det praktiske forløb op til selve mødet med kunsten.

Dewey er optaget af kunsten og mener, at den æstetiske erfaring er noget, der sker i samspil mellem individ og kunstgenstand. Alle er disponeret for æstetisk erfaring, og æstetik har en nytteværdi, da det beriger vores hverdag. Men Dewey reserverer ikke den æstetiske erfaring til kunsten alene, men udvider den til at være gældende for alle sanseerfaringer af en vis kvalitet.

Kunsten burde ifølge Dewey have en vigtig funktion både for individet og for hele samfundet. Den burde favne bredt (alt fra det finkulturelle til populærkulturen), og beskæftige sig med hele mennesket, det kropslige, det følelsesmæssige og det kognitive. Dewey mener, at for at kreative aktiviteter skal blive æstetiske erfaringer, må de ind i en meningsfuld ramme, gøres personlige og brugbare i andre og senere sammenhænge for de deltagende

(Samuelson, 2013:s.37). Det, synes vi, er yderst relevant i forhold til vores projekt. Hele forløbet har haft til formål informativt og oplevelsesmæssigt, at være frugtbart for hvert enkelt barn og samtidig være brugbart i projektets senere forløb, og være basis for en mulighed for videreudvikling af kunstneriske kompetencer. Det var under projektet også hensigten at give børnene kendskab til de grundlæggende faktorer i Johannes Larsens liv og virke, med henblik på at give dem et fundament, der kan bygges videre på både i forhold til oplevelse, erfaring og kreativitet.

4.2 Lev Vygotsky

Lev Semjonovitj Vygotsky (1896-1934), Russisk Psykolog

Vygotsky var en af de første psykologer, der lagde vægt på mennesket som kulturvæsen. Han er særlig kendt for begrebet "Zonen for nærmeste udvikling" (ZNU), det at arbejde med ZNU, går ud på, at man lægger udfordringen lidt over det niveau, barnet er på, på det pågældende tidspunkt. Hvis det bliver en succes, vil barnet have mere tillid og motivation til at gå videre med nye opgaver. Det behøver ikke kun at være inden for læring, man bygger på ZNU; det kan også være i sociale aktiviteter. I vores projekt har vi i Bøgebjerg Naturbørnehave, brugt ZNU, da vi lavede de kreative værksteder. Den første dag, vi var ude at besøge børnehaven,

var vores mål at vurdere, hvor og med hvad vi kunne udfordre børnene. Hver gang vi havde besøgt børnehaven, evaluerede vi og besluttede hvilke aktiviteter vi kunne lave den næste gang, så de hele tiden blev udfordret med hensyn til indlæring og kreativitet. Vi havde hele tiden Vygotskys Zonen for nærmeste udvikling med i vores overvejelser og beslutninger.

Zonen for nærmeste udvikling

Figur af ZNU⁵

ZNU figuren består af tre cirkler.

Den inderste kerne er der, hvor barnet kan klare en opgave alene uden nogen hjælp, og hvor der ikke sker nogen udvikling.

Den midterste cirkel er der, hvor man kan se udvikling med barnet, fordi det ligger inden for den nærmeste udviklingszone. Det er der, hvor barnet bliver udfordret, og hvor de lærer meget. Der sker også en udvikling med barnet i samspil med andre.

Den yderste cirkel er der, hvor barnet ikke lærer noget, føler sig frustreret, og hvor der ikke kan finde nogen læring sted; det vil sige, at barnet endnu ikke er parat til det stadie.⁶

4.3 Hans-Georg Gadamer

Hans-Georg Gadamer (1900-2002), tysk filosof og professor i Leipzig.

Gadamer skriver i sit hovedværk, "Sandhed og metode", sit udkast til en filosofisk hermeneutik, altså forståelselære. I denne bog, bliver vi præsenteret for 'den hermeneutiske cirkel' som forklarer princippet om at forstå enkelte dele ud fra en større helhed, og at helheden skal forstås ud fra de enkelte dele. Der opstår altså en forståelsesproces mellem to forståelseshorisonter, det som bliver til 'horisontsammensmeltning'. Alle har en forforståelse, en fordom, omkring de ting, vi oplever omkring os. Derfor fandt vi det relevant, at inddrage

⁵ Figur: Vygotsky ZNU: <http://www.sus-sproglege.dk/52239171>

⁶ McLeod, S. (2010). Zone for Proximal Development. <http://www.simplypsychology.org/Zone-of-Proximal-Development.html>

Gadamer i vores projekt. Vi skulle undersøge børnenes forforståelse, før vi kunne tilrettelægge et forberedende forløb til besøget på Johannes Larsens Museet. Når vi har en idé om, hvordan børnenes forforståelse er, kan vi bruge denne viden til at udvikle et produkt, som kan rykke på deres viden, ved at sætte en ny forståelseshorisont op for dem. Derved skaber vi en dynamisk proces, hvor vi udfordrer deres viden og forforståelse med henblik på, at der sker en horisontsammensmeltning.⁷

4.4 Howard Gardner

Howard Gardner (1943-), nordamerikansk psykolog, specialiseret i udviklingspsykologi og neuropsykologi. Gardners udgangspunkt er fæstet i kognitiv psykologi, der stiller spørgsmål ved tænkning, viden, intelligens og kunnen. Han er blevet inspireret til sit arbejde af Piaget og Bruner. Gardner fik sit gennembrud med bogen "Frames of Mind", som skulle skabe en sammenfattende oversigt over menneskets evner og potentiale. Dette skulle opnås med hans teori om 7 forskellige intelligensformer. Han vakte stor opmærksomhed om sin teori inden for det pædagogiske felt. De 7 forskellige intelligenser⁸ er som følgende:

- Den Interpersonelle
 - Bygger på en kerneevne til at opdage forskelligheder i andre mennesker. I særdeleshed humør, temperamenter, motivationer og intentioner. Denne evne styrke individets evne til at samarbejde.
- Den Intrapersonelle
 - Bygger på adgangen til ens eget følelsesliv og følelsesregister. Udvikler evnen til at skelne mellem disse med det formål at kunne bruge det som et middel til forståelse og styring af ens egen adfærd.
- Det Krops-kinæstetiske
 - Bygger på evnen til at udtrykke og afkode kropslige udtryk, f.eks. i sport, dans eller gestikuleren.
- Den Musikalske
 - Er den musikalske forståelse ofte baseret på et bestemt instrument.
- Den Spatiale

⁷ Gadamer, H.G. (2007). *Sandhed og metode*. Kbh: Academica 2013

⁸ Gardner, H. (1997). *De mange intelligensers pædagogik*. Gyldendal 1997

- Er grundlag for navigation og evne til at forestille sig en genstand fra en anden vinkel.
- Den Logisk-matematiske
 - Er baseret på observativ, deduktiv og logisk tankegang.
- Den Sproglige.
 - Er universel og er bygger på sprog i både tale og tegn.

Gardners intelligenser kan bruges som udgangspunkt for undervisning, da Gardner mener, at de forskellige intelligenser skal stimuleres, og at de stimuleres forskelligt. I forhold til arbejdet med børn, snakker han også om, at førskolealderen er tiden, hvor det er vigtigt at arbejde intensivt med at skabe miljøer, hvor man har rig mulighed for at arbejde med og stimulere de forskellige intelligenser og kombinationer af intelligenserne. Han understreger dog, at dette ikke opnås ved målrettet undervisning, men gennem skabelse af miljøer, hvor budskaberne om læring og arbejde er tydelige. Gardner mener også, at man i de første leveår udvikler en grundlæggende forståelse af, hvordan verden hænger sammen. Omkring 5 års alderen har børn udviklet robust verdenssyn ud fra den kultur og det miljø, som de er blevet påvirket af. Både i sammenhæng med at skabe et miljø, de kan finde læring i, og da børn i 5 års alderen hele tiden søger forståelse for deres eget verdensbillede, synes vi, det var relevant at inddrage, når vi tog børnene med på museum og introducerede dem til livet i starten af 1900-tallet og den kunst, som Johannes Larsen har fremstillet gennem sit liv.

4.5 Dorethy Heathcote

Dorethy Heathcote (1926-2011), Dramalærer og Akademiker. Heathcote har udviklet en dramabaseret metodik, som hun kalder: "Mantle of the Expert". Kernen i hendes metodik er empati, altså at kunne sætte sig i en anden persons sted. Hun insisterer på, at læreren skal kunne sætte sig i elevernes sted og se dem som individer og ikke bare elever i systemet. Hun mener, at lærerne først og fremmest skal huske deres rolle som mennesker frem for deres rolle som lærere. I virkeligheden er hendes hovedbegreb "rollen". En del af hendes metodik går ud på at gøre drama til et værktøj i undervisningen. Læreren giver eleven midlerne til at være ekspert og leve sig ind i rollen som for eksempel en videnskabsmand i et laboratorium eller en arkæolog ved en udgravning. Den øvelse lærer børnene at sætte sig i ind i forskellige roller og selv prøve at være med til at fortælle og undervise. De udstyres først med den nødvendige viden, og derefter udtrykker de den ud fra det synspunkt, de, baseret på deres viden om rollen,

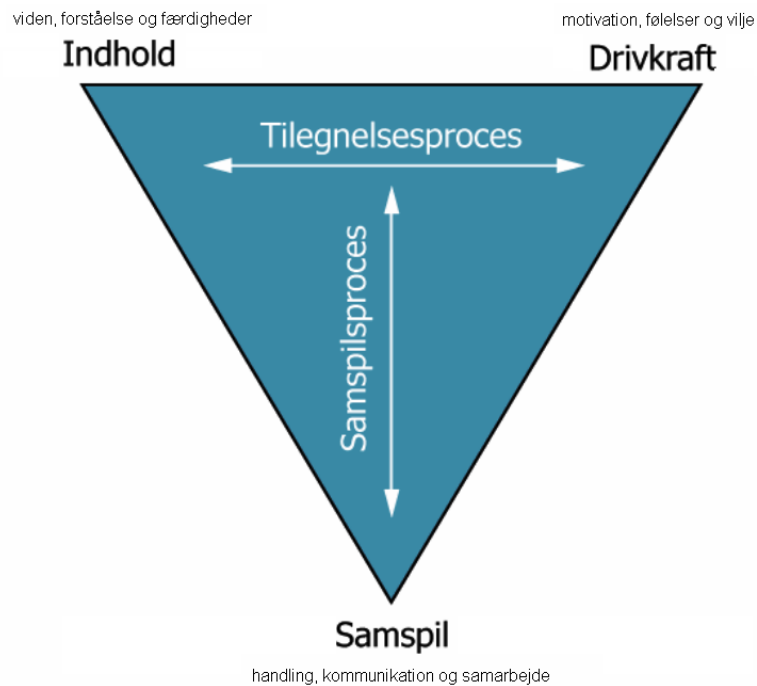
mener deres rolle har. Heathcote er relevant i projektet, fordi vi her så børnene blive eksperter, da de kom på museet. De gik samlet og genfortalte for hinanden, hvad de havde hørt af historier og set på billederne, vi havde haft med til dem i børnehaven.

4.6 Knud Illeris

Knud Illeris (1939), professor.

Vi har valgt at bruge Illeris' for at finde en definition på læring, da læring er en stor del af vores projekt. Illeris skriver i sin bog, "Læring", om samspilsprocesser og tilegnelsesprocesser for læring. Der er altså disse to processer, som aktivt skal være i brug, før læring kan opnås. Den første proces, samspilsprocessen, er det, som sker mellem individet og dets omgivelser. Den anden proces, er en individuel, psykologisk bearbejdelse og tilegnelse, der sker ud fra de impulser og påvirkninger, der kommer fra samspillet. De forhold, som er bestemmende for denne proces, er grundlæggende af mellemmenneskelige og samfundsmæssige karakterer. De afhænger af social og materiel beskaffenhed, og dermed af tid og sted. Før slutningen af 1980'erne, var det normalt kun at handle ud fra tilegnelsesprocessen, men i slutningen af 1980'erne begyndte der at komme væsentlige bidrag, som påpegede, at læring er et socialt anliggende - at læring faktisk kan forstås som en social proces. Tilegnelsesprocessen har typisk karakter af sammenknytning af de nye impulser og påvirkninger fra relevant tidligere læring og udvirker et individuelt præget resultat. Forholdene, der er bestemmende for denne proces, er af grundlæggende biologisk karakter. Altså den måde, hvorpå vi som menneskehed, gennem evolutionen, har udviklet hjernen, har givet os nogle helt særlige læringsmuligheder.

Denne dobbelthed, sætter rammerne for den grænseløse og uendeligt kompliceret læring. Det afgørende her er, at læring altid har både et subjekt og et objekt, dvs., at der er tale om *nogen*, der lærer *noget*, og det er tilegnelsen af dette *noget*, som er læringens indholdselement.

Figur 1. Illeris'

læringstrekant⁹

I figur 1, viser Illeris' læringstrekant.

Samspil: Handling, kommunikation og samarbejde. Tilstræber at opnå en social og samfundsmæssig integration samtidig med en social udvikling.

Drivkraft: En psykisk energi, som enten er drevet af lyst, interesse, nødvendighed eller tvang. Omfatter også motivation, følelser og vilje. Tilstræber at opretholde en mental og kropslig balance, samtidig med at der sker en udvikling i sensitivitet eller følsomhed.

Indhold: Viden, forståelse og færdigheder. Tilstræber at skabe mening, mestring og at styrke funktionalitet, dvs. at fungere hensigtsmæssigt i forhold til de givne omgivelser.¹⁰

⁹ Figur fundet på; <http://www.leidesdorff.net/Undervisning/Andre-udtryksformer>

¹⁰ Illeris, K.,(2006). Læring. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag

5: Praksis afsnit

5.1. Praksisfortælling af Malene, Museumsinspektør på Johannes Larsen Museet

Første gang, vi var på Johannes Larsen Museet, fik vi en rundvisning af Malene. Vi blev introduceret til Johannes Larsens liv, villa og kunst. Malene fortalte at når de havde besøg af børnehaver, havde de svært ved at holde børnene i samlet flok, og børnene havde svært ved at koncentrere sig og holde fokus. Børnene kunne heller ikke forstå, hvorfor Johannes Larsen ikke levede mere, når hans hus og ting stadig var der. Hun fortalte også, at besøget hurtigt blev for uoverskueligt for børnene, og at de hellere ville lege ude i museets have.

5.2. Teamets praksisfortælling

Inden vi tog gruppen, bestående af 9 børn og 2 pædagoger, fra Bøgebjerg Naturbørnehave, ud på Johannes Larsen Museet, havde vi gjort os mange overvejelser om, hvordan vi skulle holde børnene koncentrerede og interesserede under besøget. Vi valgte at tage udgangspunkt i Johannes Larsens villa, og lavede en masse forberedende arbejde med børnene, så de havde en forståelse for, hvad besøget ville indebære. Da vi ankom til museet, havde vi aftalt med børnene, at de skulle række hånden op, hvis der var noget, de kunne huske eller genkende fra vores kreative værksteder. Det viste sig hurtigt, at alle børnene gik med hånden oppe stort set hele tiden, og det endte med, at de var hinandens små guider og kunne gå og fortælle det, de kunne huske og det de netop oplevede til hinanden. Vi voksne var stort set overflødige. Efter rundturen i villaen, var børnene stadig interesserede i at se mere, så vi fortsatte med atelieret og vinterhaven, som de nysgerrigt undersøgte. Vi sluttede af ude i haven, hvor de så på gæssene og svanen og hyggede sig i sneen.

5.3 Aktiviteter - Kreative værksteder

Under vores første besøg i Bøgebjerg Naturbørnehave havde vi fokus på at lære børnene at kende og skabe relationer til dem. Vi havde planlagt, at vi til start ville tale med børnene om hvad kunst var, og hvad en maler mon lavede. Vi fortalte også nogle grundlæggende ting om Johannes Larsen. Vi talte om, at når en kunstner malede noget, var det som regel noget, som betød meget for vedkommende, eller som vedkommende fandt spændende.

Herefter fik børnene lov til at tegne noget, som betød noget for dem, eller som de fandt spændende. Vi brugte almindeligt papir og farveblyanter. Vi gjorde dette for at iagttage,

hvilke motoriske niveauer børnene lå på, og hvor meget de kunne tegne. Vi sluttede af med at læse en historie for dem.

Anden gang, vi besøgte Bøgebjerg, startede vi med at spørge, hvad de kunne huske fra vores sidste besøg. Vi havde forberedt, at børnene af farvet papir skulle klippe fugle, som skulle klistres på et kartontræ. Vi viste børnene nogle fuglebilleder (malet af Johannes Larsen), som de kunne søge inspiration i. Vi afsluttede dagen med at læse en historie, vi havde skrevet, omhandlende et barn, der med sin bedstefar skulle besøge Johannes Larsen Museet. Gennem denne historie bliver vi guidet forbi tre steder i Kerteminde, for at ende ved museet, hvor der så bliver guidet igennem rummene i villaen. Historien er understøttet af billeder.

Tredje gang, vi besøgte Bøgebjerg, startede vi med at spørge børnene, hvad der skete sidste gang? Vi introducerede dem herefter til, hvad der skulle ske resten af dagen. Vi læste historien op igen. Dagens opgave var, at børnene med akvarelfarver skulle male noget ud fra historien. Vi sluttede af med at introducere "Fortælleæskan". "Fortælleæskan" er en æske, som indeholder billederne fra historien, Kertemindelokaliteten og nye billeder, som skulle introduceres for børnene. Børnene skiftedes til at trække et billede og fortælle, hvad de så på billedet.

I mellem tredje og fjerde besøg, havde vi børnene og 2 pædagoger fra Bøgebjerg med på Johannes Larsen museet.

Fjerde gang, vi besøgte Bøgebjerg, fik vi en snak med børnene om, hvad de kunne huske fra deres besøg på Johannes Larsen Museet. Børnene fortalte lystigt om deres besøg og om, hvor spændende det havde været. Vi havde taget en stor træplade med, som børnene skulle male på. Opgaven var, at børnene skulle male noget, som de havde set eller oplevet på museet. Vi valgte at benytte akrylmaling, og børnene fik kun tildelt grundfarverne, blå, rød og gul. De skulle derfor selv blande farverne til det, de ville male.

Vi sluttede af med "Fortælleæskan". Her så vi virkelig fremskridt, idet børnene nu kunne koble deres tidligere viden om museet på deres oplevelse af besøget.

Femte gang var en afsluttende gang, hvor vi snakkede med børnene om, hvad de syntes om Johannes Larsen-forløbet og om, hvad de kunne huske af det? Alle børnene fik et diplom, som et bevis på, at de havde gennemført forløbet og besøgt Johannes Larsen Museet. Vi sluttede

dagen med "Fortælleæskan". Børnene kunne huske alle billederne i æskan. Som afslutning evaluerede vi forløbet med pædagogen.

6: Analyse af teori og praksis

I dette afsnit vil vi koble teori og praksis sammen for at lave en analyse. Vi viser her, hvordan vi kan sætte vores viden ind i en pædagogisk sammenhæng.

Før vi kunne starte projektet, måtte vi først tilegne os viden om børnenes forforståelse om emnet. Forforståelse er vigtigt for at kunne videreudvikle målgruppens forståelses- og videnhorisont. Hertil bruger vi Gadamer's teori om forståelselæren. Når vi tager udgangspunkt i børnenes forforståelse, kan vi tilrettelægge aktiviteter, som vil kunne rykke på deres viden og dermed skabe en ny forståelseshorisont.

Gardner skriver også i sin teori, at børn i 5-årsalderen hele tiden søger forståelse for deres eget verdensbillede. Ved at introducere dem for Johannes Larsens liv, kan de sætte deres egen forståelse og nytil lærte viden i en større sammenhæng og dermed skabe en kontekst. Ved at vi laver et forberedende forløb for børnene, skaber vi nogle elementer af viden, som børnene har mulighed for at sætte i helhed, når de besøger museet. Derved sker der, ifølge Gadamer, en horisontsammensmeltning. Men hvordan kunne vi sikre, at de fik tilegnet sig en hensigtsmæssig viden? Her valgte vi at søge inspiration i teorierne af Dewey, Vygotsky og Illeris. Med udgangspunkt i Vygotsky, har vi vurderet, hvor børnenes ZNU var, ved at opstille aktiviteter, hvor vi kunne iagttage deres udvikling. Vi reflekterede over, hvordan vi kunne stille dem nye opgaver, som kunne udfordre dem, men stadig kunne løses med vores og hinandens hjælp. Ifølge Illeris, er læring bl.a. et socialt samspil. Derfor lod vi børnene hjælpe hinanden så meget som muligt, især når vi lavede "Fortælleæskan". Her kunne børnene spørge hinanden til råds, hvis de ikke selv var i stand til at svare. I den sammenhæng, kan vi knytte Illeris' teori om læring i sammenspil, på "Fortælleæskan". Børnene tilegner sig viden i et socialt samspil, en viden som skal bruges under besøget på Johannes Larsen Museet.

Børnene befinder sig i en dynamisk og dialogisk proces, hvor de sammen får skabt en fælles forståelseshorisont, jvf. Gadamer. Børnene får gennem "Fortælleæskan" introduceret nye ord og begreber, som de i fællesskabet skal forholde sig til. Ved at "Fortælleæskan" gentagende gange kommer i spil, får børnene også mulighed for at øve sig i at genfortælle for hinanden. Tager vi et blik på de kreative værksteder, kommer Dewey's teori i spil. Dewey skriver, at man tilegner sig viden gennem erfaring. Måden, vi valgte at tilrettelægge forløbet på, var, at

børnene skulle få en erfaring i, hvordan en kunstmaler arbejder. Vi satte dem altså ind i et andet oplevelsesunivers og en anden sammenhæng end normalt. Formålet var ikke, at det bare skulle være en beskæftigelses aktivitet, men at børnene skulle tilegne sig viden og forståelse gennem erfaring med disse kreative processer. Denne erfaring skulle børnene igen bruge for at kunne skabe sig en forståelse, så de ikke blev konfronteret med det 'uforståelige' på museet.

Vi er i uoverensstemmelse med Gardners idé om at skabe det frie miljø, hvor der ikke, i aktiviteterne, er sat strukturerede rammer for børnene. Vi vurderer, at det er vigtigt for at skabe læring, at der er struktur og faste rammer på aktiviteten, hvor børnene dog selv får frit valg inden for opgaven. Dermed giver vi, i aktiviteten børnene medbestemmelse, som er med til at skabe demokratisk dannelse.

Formålet med forløbet var at forberede børnene på et museumsbesøg. Her havde vi gjort os overvejelser om, hvordan selve besøget skulle forløbe. Vi blev enige om at bruge besøget, til evaluere det forudgående forløb, samt til at iagttage, hvordan det påvirkede deres fysiske møde med stedet. Indtil videre havde børnene prøvet at leve sig ind i kunstnerens univers ved at gøre sig forskellige æstetiske erfaringer. De har været igennem flere kreative processer, men har kun oplevet museet gennem fortælling og billeder. Med de forventninger og foruddannede billeder, børnene har skabt sig, var vi spændte på at se, hvordan de ville reagere under konfrontationen med det reelle sted. Vi aftalte med børnene, at under turen skulle de række hånden op, hver gang de kunne genkende noget, så de kunne fortælle om det og dele deres viden og oplevelse med de andre. Til vores overraskelse var børnene var så entusiastiske og deltagende, at vi slet ikke kunne få tid til at give ordet til alle. Derfor bestemte vi os for at lade dem gå rundt og fortælle og dele oplevelsen med hinanden. Vi oplevede børnene som eksperter på området. Derfor finder vi det relevant at afspejle vores iagttagelser i Dorothy Heathcotes metode, "Mantle of the Expert".

Gennem de forberedende aktiviteter har vi udstyret børnene med den nødvendige viden om Johannes Larsen, hans liv og kunst. Selv om det ikke har været en bevidst del af processen, har vi arbejdet med Heathcotes metode, med den forskel, at det ikke var vores hensigt at give børnene ekspertrrollerne - det har de selv gjort!

Således har vi valgt, ud fra vores empiri, at implementere teori i en pædagogisk sammenhæng.

7: Vurdering

Med baggrund i analysen vurderer vi, at vi er i stand til at kunne lave pædagogiske aktiviteter, som skaber værdi for brugere. Dette vurderer vi ud fra den feedback, vi har fået fra pædagogen i børnehaven, børnene og børnenes forældre. Projektet vurderer vi til at have skabt værdi, eftersom børnehaven har valgt fremover at ville bruge vores projekt til deres førskolegruppe. Børnene har, efter udtalelse fra pædagogen, efterspurgt vores projekt og har talt om det i institutionen og hjemme. Forældrene har givet udtryk for, at deres børn har talt om projektet hjemme, og at deres børn har glædet sig meget til at deltage i aktiviteterne.

Med baggrund i analysen vurderer vi, at vi er i stand til at reflektere over professionens og egen praksis. Ud fra den måde, hvorpå vi har haft tilrettelagt aktiviteterne, har vi haft en refleksiv tilgang til planlægningen og målgruppen. Vi har udviklet produktet ud fra børnenes ståsted, læringsbehov, behov og niveau, hvilket betyder, at vi ikke fra starten kom med et færdigt produkt, på trods af at vi var bevidste om vores formål og mål. Derfor har vi udviklet metoden sammen med børnene. Det har krævet, at vi fra gang til gang har reflekteret over, hvad vi fandt nyttigt og vigtigt.

Med baggrund i vores analyse vurderer vi, at vi er i stand til at vurdere praksisnære og teoretiske udfordringer, samt vælge og begrunde relevante løsningsmodeller. Vi har igennem hele forløbet forholdt os til de praktiske muligheder og begrænsninger og tilrettelagt ud fra det. Vi har gennem evaluering fra gang til gang kunnet tilpasse og ændre på detaljer. Vi har f.eks. haft fokus på relevansen af de forskellige tiltag i forhold til målgruppen og varigheden af de forskellige aktiviteter alt efter koncentrationsniveauet. Vi har hovedsageligt arbejdet empirisk og induktivt, men med teori som fundament.

Her er det også vigtigt at nævne, at vores projekt berører fem ud af seks læreplanstemaer. Selv om vi hovedsageligt har arbejdet med kulturelle udtryksformer, har børnene også fået stimuleret deres sprog, ved at blive præsenteret for nye ord og blevet opfordret til at fortælle og genfortælle ud fra Johannes Larsens "Fortælleæske". I forbindelse med Johannes Larsens motiver, har vi også talt om natur og betragtet især fugle, som børnene bl.a. også skulle klippe i papir. I mange af aktiviteterne er børnene blevet sat til at samarbejde og hjælpe hinanden, hvilket har styrket deres sociale kompetencer og udviklet deres relationer. Man kan ikke være i tvivl om, at børnene hver især har været gennem et forløb, der har bidraget til deres personlige og alsidige udvikling.

På baggrund af vores fremlæggelse for samarbejdspartnerne, Museumsinspektør Malene, Tine Seligmann og Trine Hyllested fra PÆDMUS-projektet, vurderer vi, at vi er i stand til at formidle praksisnære problemstillinger, udfordringer og løsninger.

Vi har formået at få belyst vigtige aspekter, f.eks. hvorfor projektet er værdifuldt for brugeren. Vi har besvaret, hvordan man kan implementere det i pædagogisk praksis samt givet et løsningsforslag til, hvordan man vækker børns interesse for at besøge museer. Vi har givet begrundelse for valg af teorier, som kan argumentere for vores praksisvalg.

PÆDMUS-projektet ønsker, at vi skal videreudvikle vores idé til andre museer og har bedt os om med henblik på, at dette projekt skal implementeres i den pædagogiske uddannelse, til maj at tale ved et seminar i Jelling.

Med baggrund i vores analyse, vurderer vi, at vi er i stand til at kunne identificere egne læringsbehov og udvikle egen viden og færdigheder i relation til professionen. Her fandt vi det nødvendigt, at opsøge ny information, viden og teori om de begreber, som vi i opgaven har arbejdet med. Vi fandt det nødvendigt at få viden om det, som ligger forud for læring, altså forforståelse og ligeledes at finde ud af, hvornår og hvordan læring opstår. Vi har undersøgt, hvordan vi på baggrund af teori om tilegnelse af viden og erfaring kunne bakke vores aktiviteter op. Uden for pensum har vi søgt og fundet teori, som vi selv har sat i pædagogisk sammenhæng.

Med baggrund i vores analyse vurderer vi, at vi har opnået nye færdigheder i at arbejde selvstændigt med pædagogiske udfordringer. Vi har skabt et innovativt produkt, som er nyttigt og nytænkende. Det bryder konventionerne og den traditionelle måde at opleve et museum på.

I et fremtidigt arbejde som pædagoger, vil vi kunne benytte denne aktivitet og tilpasse den til andre museer. Vi har et produkt, som vi kan tage udgangspunkt i og som berører fem ud af seks læreplanstemaer. Vi er efter projektet blevet opmærksomme på, hvor vigtigt det er at kende til børns forforståelse, for at kunne hjælpe dem med at tilegne sig viden og erfaring. Vi har erfaret, at det er nødvendigt at reflektere over samt vurdere de aktiviteter, som sættes i gang og også at begrunde, hvorfor disse har relevans for målgruppen. Børn er fremtidens museumsgængere. Det er derfor vigtigt, at de bliver introduceret til denne verden på en forståelig og anerkendende måde, hvor læring bliver til en leg, og hvor kunst og kultur bliver en del af deres sprog og forståelse.

8: Konklusion

I arbejdet med vores opgave har vi tilegnet os viden om børn og læring. Vi har undersøgt, hvilket forarbejde, der er nødvendigt for at kunne implementere et forberedende forløb for børnehavebørn, med henblik på et museumsbesøg. Vi kan ud fra vores teori konkludere, at der for at kunne tilrettelægge et forløb, som kan ramme deres zone for nærmeste udvikling, skal være et kendskab til børnenes forforståelse. Gennem arbejdet med kreative udtryksformer har børnene gjort sig erfaringer, som resulterede i, at de udviklede deres viden og forståelseshorisont. Vi udformede et forløb, som forberedte børnene på et møde med kultur og kunst, som de så kunne sætte i relationelt perspektiv samt en ny kontekst. Det fik endnu en gevinst i form af, at børnene kunne rumme ny information og endda ønskede at se mere af museet.

Hermed kan vi konkludere, at det er nødvendigt forud for påbegyndelse af en aktivitet, at være opmærksom på børnenes niveau og derudfra tilpasse, reflektere og løbende vurdere, om de stillede opgaver udvikler børnenes viden, vækker deres interesse og engagerer dem. Vi kan ud fra vores opgave konkludere, at laves der et forberedende forløb, der er tilpasset og udarbejdet ud fra målgruppens niveau og læringsbehov, får børnene en succesoplevelse ud af at være på et museum.

9: Perspektivering

Efter vi har afsluttet vores opgave, har vi talt om, hvordan vi kan videreudvikle vores produkt. Vi talte bl.a. om, hvordan vi kan tilpasse det til andre målgrupper. Første målgruppe, som vi har overvejet er de 3-4 årige. Her skal de kreative værksteder gøres enklere. Vi foreslår, at der kan laves nogle kopitegninger af Johannes Larsens motiver, som børnene kan farvelægge. Her kan de også udfordres ved at få tildelt forskellige slags materialer at farve med og på. Et andet eksempel kunne være, at de skulle lave prik-til-prik tegninger. Her kunne en øvelse være at genkende tallene, tælle samt at genkende et motiv. En anden idé kunne være at lave skabeloner af fugle, som de så kunne tegne efter og klippe ud. På den måde udfordrer vi børnenes finmotorik. "Fortælleæskan" og bogen kan stadig bruges til en yngre målgruppe. "Fortælleæskan" vil vi dog gøre mere enkel, f.eks. ved at benytte færre billeder.

Med vuggestuebørn kan man tage udgangspunkt i Johannes Larsens dyremotiver og gøre dette til et tema. Man kan lave en enkel grundskitse af en stiliseret fugl, som hvert barn skal male med to farver efter eget valg. Det er fornuftigt med mere bundne opgaver til vuggestuebørn, hvis man også vil have et visuelt flot resultat. Man kan sammen med børnene

male fuglekasser, som kan hænges ude på legepladsen, måske et sted børnene kan se fra deres spise- eller aktivitetsstue, så de i forskellige situationer kan observere fugle og dele oplevelsen med andre. Man kan også tage børnene på ture, hvor de kan finde og observere fugle. En anden idé kunne være med fagter og bevægelse, at synge en sang med børnene. Til det har vi fundet sangen "Ud at se på fugle".

Bogen om besøget på Johannes Larsen Museet kan være en god sprogstimulerende aktivitet for vuggestuebørn, man kunne eventuelt have flere billeder med, så den visuelle del blev til en større del af oplevelsen.

"Fortælleæskan" kan tilpasses, så der bliver mere fokus på Johannes Larsens dyremotiver og naturbilleder, eller lade selve aktiviteten gå ud på at pege og fortælle. På museet kan man udover at arbejde med dyre- og naturmotiver i kunsten, fokusere på de forskellige farver i villaen, hvilket er forholdsvis enkelt da værelserne er malet i stærke farver, der står i stor kontrast til hinanden. Museumshaven med ænder og gæs vil være et fantastisk sted at afslutte besøget. På denne måde kan vi lave et forløb, der berører alle læreplanstemaerne.

Vi overvejede hvordan vi kunne udvikle produktet til børn i indskoling, 1.-3.klasse. Her kunne man i de kreative værksteder udfordre børnene ved at give dem ler, som de skulle forme til fugle. Efter lerfigurerne er brændt, kan de males, så børnene efterfølgende kan kigge på levende/udstoppede fugle og male efter dem. "Fortælleæskan" kunne, udover billeder, indeholde spørgsmål og trivia om Johannes Larsen. Bogen kunne også bruges i 1. og 2. klasse til at øve børnene i at læse højt. I 3. klasse kunne man, når de havde tilegnet sig nok viden om Johannes Larsens liv og kunst, udfordre børnene ved, at de selv skulle skrive en bog om Johannes Larsen. I 3.klasse kan børnene også lave deres egne fuglekasser i sløjd. En overvejelse, som vi havde til kreativt værksted i projektet, var at lade børnene male på sækkelærred og hænge det op på tørresnore på legepladsen. På den måde kunne man lave en udstilling, som blev en del af naturen.

Det sidste læreplanstema, krop og bevægelse, har vi gjort os overvejelser om, hvordan vi inddrager. Der ville kunne laves levende billeder med børnene ud fra Johannes Larsens billeder, hvor de skal imitere motiverne på billedet. Der kan både imiteres dyr og mennesker. Ved den lidt ældre aldersgruppe vil det også være muligt med kort fra "Fortælleæskan" at lege "Gæt og grimasser", hvor børnene med fagter og imitation skal få de andre til at gætte, hvilket billede de har trukket fra æskan.

Vi har også gjort os overvejelser om, hvorvidt grundideen i vores forløb ville kunne tilpasses til andre museer, f.eks. Vikingemuseet Ladby ved Kerteminde. Her ville man kunne lave en

ny historie med udgangspunkt i viden om vikingetiden, nordisk mytologi og vikingers levevis. Det handler om at tage udgangspunkt i målgruppen og så finde det på det pågældende museum, som målgruppen vil finde spændende.

10: Litteratur og reference

- Astring, B. D. & Sørensen M.,(2006). *Æstetik og læring. Grundbog om æstetiske æreprocesser*. Kbh.:Hans Reitzels Forlag
- Astring, B.D. (2011). Æstetik er også en måde at erkende på. Liv i skolen, 2011 (3), s. 12-14, Lokaliseret 5. marts 2015 på <http://www.viauc.dk/hoejskoler/vok/liv-i-skolen/Documents/2011/3/03%20%C3%86stetik%20er%20ogs%C3%A5%20en%20m%C3%A5de%20at%20erkende%20p%C3%A5.pdf>
- Bakke, K., Jenssen, C. og Sæbø, A. B. (red.)(2011). *Kunst, kultur og kreativitet*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS
- Beck, S. m.fl..(2014). *Klassisk og moderne læringsteori*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag
- Dewey, J.,(2009). *Hvordan vi tænker*. Århus: Forlaget Klim
- FORMIDLINGSNET (2010, 15. marts) Knud Illeris - Hvad er læring? [Video] Lokaliseret den 6. marts 2015 på <http://www.formidlingsnet.dk/hvad-er-laering>.
- Gadamer, H.G.,(2007). *Sandhed og metode*. Kbh: Academica 2013
- Gardner, H.,(1997). *De mange intelligensers pædagogik*. Kbh.: Gyldendal 2007
- Gardner, H.,(1999). *Sådan tænker børn - sådan lærer de*. Kbh: Gyldendal 2006
- Hesten S., The Dorothy Heathcote Archive [PDF], Lokaliseret: 03.03.2015, URL: <http://www.moeplanning.co.uk/wp-content/uploads/2008/05/heathcote-archive.pdf>
- Illeris, K.,(2006). *Læring*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag
- Knud Illeris' "læringstrekant": <http://www.leidesdorff.net/Undervisning/Andre-udtryksformer>
- Lev Vygotskys "Zone for nærmeste udvikling": <http://www.sus-sproglege.dk/52239171>
- McLeod, S. (2010). Zone for Proximal Development. Lokaliseret 5. marts 2015 på <http://www.simplypsychology.org/Zone-of-Proximal-Development.html>

- Samuelsen, A. M.,(2003). *Formidling af kunst til barn og unge*. Oslo: Universitetsforlaget 2013
- Struve, K.(2005). *Stemninger - om æstetik og læring*. Brøndby: Semi-forlaget
- Vygotsky, Lev Semyonovich (2011). Leksikon for det 21. århundrede. Lokaliseret den 5. marts 2015 på <http://www.leksikon.org/art.php?n=4804>

Bilag 1 - Fortælleæske

Spisestue med væg maleri

Indgangen til Johannes Larsens Museet

Vaffelhuset i Kerteminde

Johannes Larsen første tegning

Amanda fra Kerteminde

Maleri fra hans barndomshjem

Maleri af Johannes som barn

Johannes vækkeure

Badeværelset med et af
Kertemindes første træk og slip
toilet

Dukkehuset i børneværelset

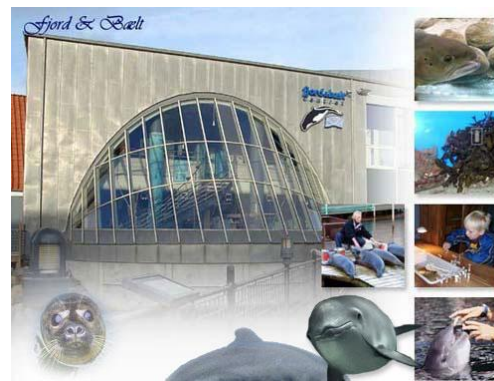
Badekaret i badeværelset

Vægmaleri fra spisestuen

Staffeli i atelier

Fjord og bæltcenteret

Krukker i køkkenet

Tallerkenrække i køkkenet

Johannes Larsens barndomshjem

Hans kone Alhed, malet af Johannes Larsen

Haven med svanen og gæssene

Kajak fra Grønland

Sognekirken i Kerteminde

Maleri af stranden

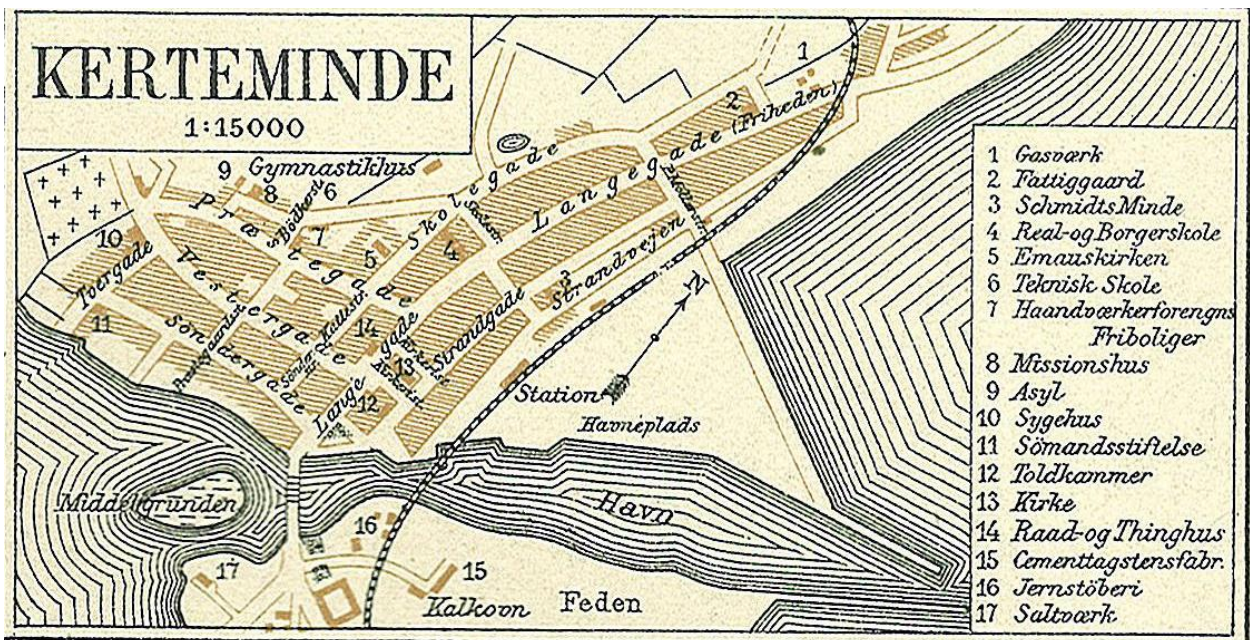
Gymnastikringe fra soveværelset

Et besøg på Johannes Larsen **museet**

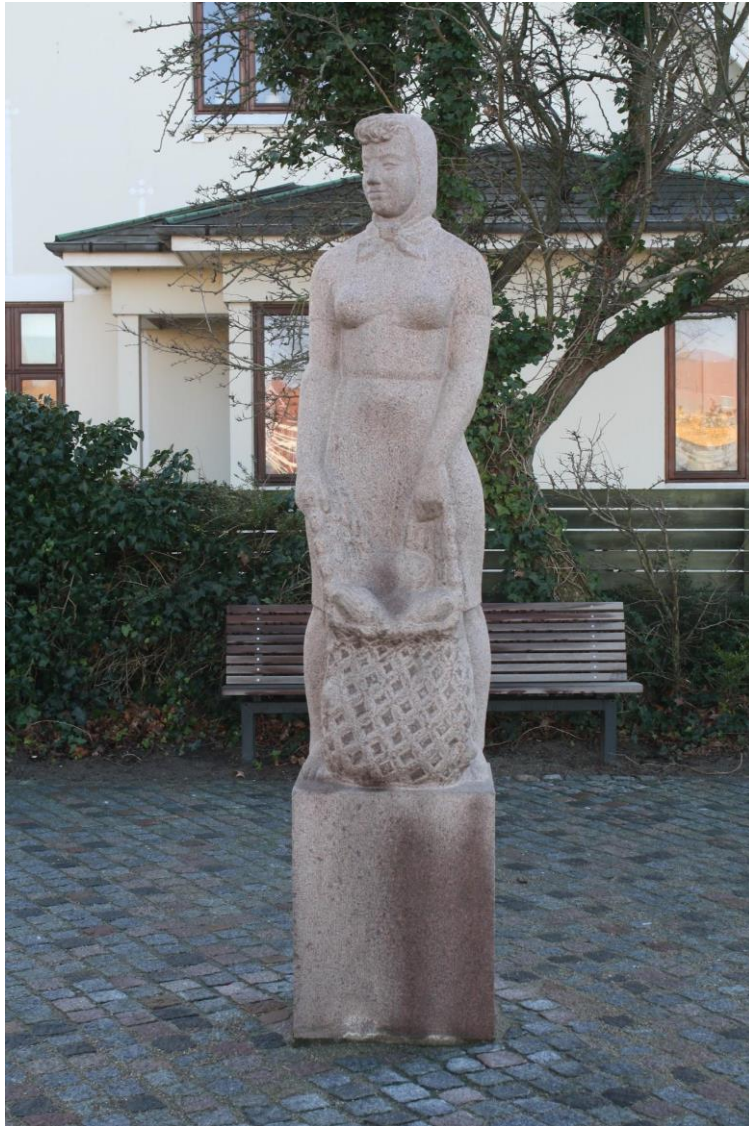

Jeg vågnede ved fuglenes pippen. Jeg elskede at være på ferie i Kerteminde, ved min bedstemor og bedstefar. Vi startede hver morgen med morgenmad på terassen, hvor jeg kunne se ud over stranden. Solen var dejlig varm og indbød helt sikkert til en dag med eventyr. Bedstefar havde lovet mig at vi denne dag skulle på museum - og dét glædede jeg mig til.

Vi gik ud til cyklerne og tog cykelhjelmene på. Bedstefar havde en større cykel end jeg. For at nå ned til museet, sagde bedstefar at vi først skulle forbi en statue, en kirke og en isbutik.

Bedstefar hjalp mig op på min cykel. Jeg cyklede alt hvad jeg kunne. Der var ikke særlig langt før vi nåede statuen, som bedstefar havde fortalt om. Det var en statue af en dame. Amanda hed hun, fortalte bedstefar.

Jeg hoppede op på cyklen igen og fortsatte turen. Vi cyklede et stykke igen og gjorde stop foran en kirke. Det var en stor kirke. Den var rigtig flot. Bedstefar fortalte at der var jeg blevet døbt. Vi steg af cyklerne.

Vi trak cyklerne hen til isbutikken. Jeg kunne rigtig godt tænke mig en is. Der var mange forskellige smage at vælge mellem. Bedstefar lovede mig en is, på vej hjem fra museet. Jeg satte mig op på cyklen og vi cyklede videre. Nu var vi der snart!

Endelig nåede vi hen til museet! Det lå oppe på toppen af en lille bakke. Vi måtte trække vores cykler det sidste af vejen. Der var en mølle og et stort, hvidt hus. Vi stillede cyklerne fra os og gik ind ad en dør. Her mødte vi en dame. Bedstefar købte to billetter, så vi kunne få lov til at se museet.

Bedstefar tog mig i hånden og sammen fulgtes vi over de gamle sten hen til huset. Vi gik ind ad en blå, gammeldags dør. Vi gik ind i et rum med en stor blå trappe. På trappen var et stykke snor. Bedstefar sagde at det betød at vi ikke måtte gå op ad trappen. Det var deroppe tjenestefolkene havde boet i gamle dag.

Vi gik videre ind i et køkken. Der var ikke noget køleskab og tallerknerne hang på væggen. Der var også nogle store krukker med sukker, ris og mel.

Inde i trappestuen så jeg en kajak hængende i loftet. Det var en som Johannes Larsen havde taget med hjem, fra en rejse til Grønland. Jeg syntes at den så sjov ud. Nedenunder kajakken hang to billeder. Det var portrætter af Johannes' bedsteforældre. Der var også en stor trækiste. Gad vide hvad der var i den kiste?

Oppe på væggene, langs trappen, hang der mange malerier. Bedstefar fortalte at det var billeder af Johannes' familie. Der var et meget stort billede af Johannes' forældre.

Det første rum vi kom ind i, på første salen, var et børneværelse. Der stod et legebord og på væggene var der tegninger af dyr og natur. Det var noget som Johannes havde tegnet som lille dreng. Næsten ligeså lille som jeg. Der var også et dukkehus.

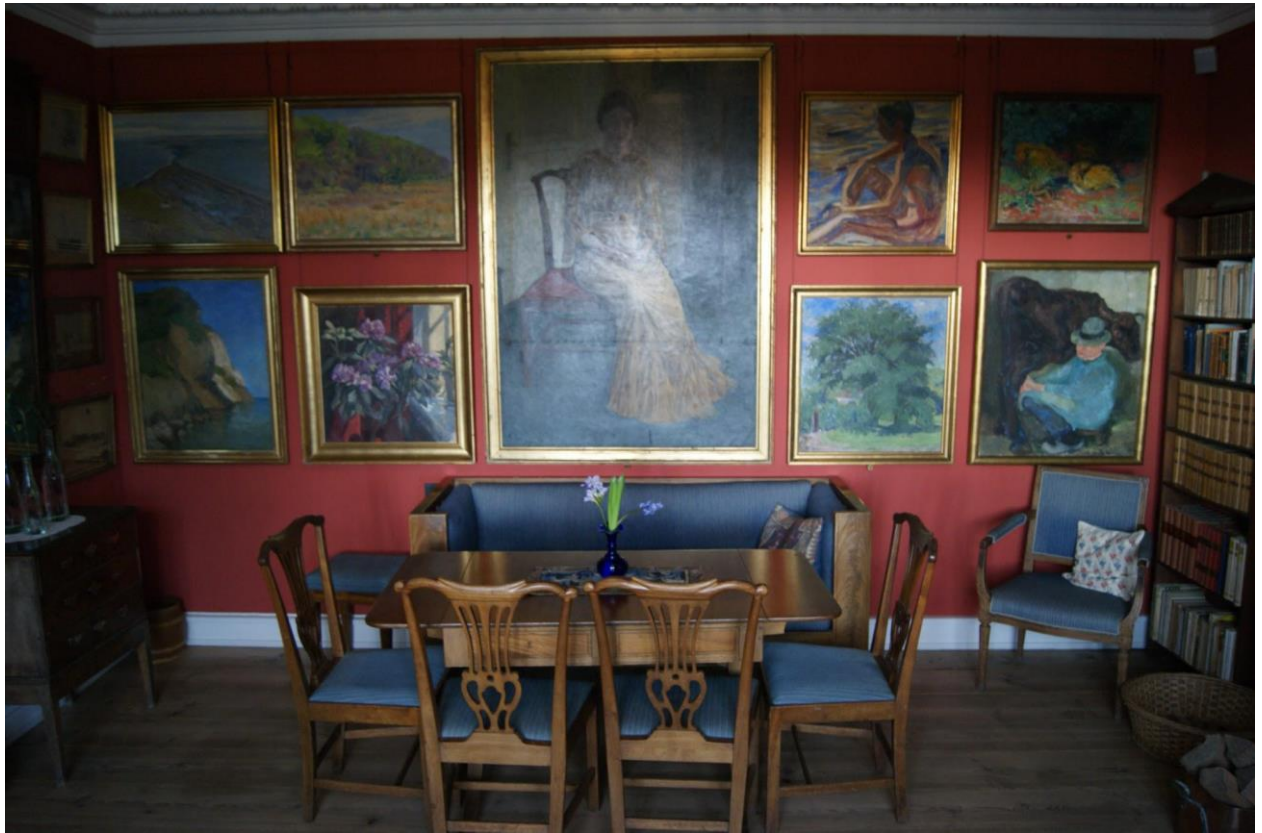
Bedstefar fortalte at Johannes boede i et af de huse i Kerteminde, som først havde fået 'træk-og-slip' toilet. Der var også et gammelt badekar og blomster i vindueskarmen.

Johannes og hans kone, Alhed, sov i hver deres seng. Inde midt i rummet, hang der to ringe fra loftet. Dem brugte Johannes, hver morgen, til at lave morgengymnastik i, fortalte bedstefar mig. Billederne på væggen fortalte en historie, som H.C. Andersen havde skrevet.

Inde i gæsteværelset viste bedstefar mig noget rigtig sjovt!
Der hang et billede på væggen og inde i det billede var et
andet billede, som hang på væggen ved siden af. Det grinede
vi meget af.

Vi gik nedenunder igen og kom ind i en rød stue. Bedstefar fortalte at det blev kaldt for 'The-stuen'. Der var mange bøger og malerier i stuen. Der duftede af blomster.

Vi gik ind i spisestuen. Under bordet var der en pedal man kunne træde på, så kom tjenestefolkene. Johannes havde malet på væggene hele vejen rundt i rummet. Det måtte jeg i hvert fald ikke derhjemme.

DIPLOM

har gennemført forløbet og besøgt
Johannes Larsen museet

JOHANNES LARSEN
MUSEET

Bilag 4 - Sangen

Ud og se på fugle

Mel. og tekst: Tine Maj Antonsen

Kom så allemand, nu skal vi afsted

ud og se på fugle.

Kom så allemand, har I flyvebriller med?

Se! Der er en ugle.

/: Prøv at lyt en gang, det er uglens sang:

UH UUUH, UH UUUH :/

/: Op med vingerne, så letter vi :/

/: Flyve rundt, flyve flyve rundt, flyve flyve rundt :/

/: Ned med vingerne, så lander vi :/

Kom så allemand nu skal vi afsted,

ud på en søgen.

Kom så allemand, har I flyvebriller med?

Se! Der sidder gøgen.

/: Prøv at lyt en gang, det er gøgens sang:

Kuk kuk, Kuk kuk :/

/: Op med vingerne, så letter vi :/

/: Flyve rundt, flyve flyve rundt, flyve flyve rundt :/

/: Ned med vingerne, så lander vi :/

Kom så allemand, nu skal vi afsted

Kom så alle venner.

Kom så alle mand har I flyvebriller med?

Se! Der er nog´n ænder.

/: Prøv at lyt en gang, det er andens sang:

Rap rap rap, Rap rap rap :/

/: Op med vingerne, så letter vi :/

/: Flyve rundt, flyve flyve rundt, flyve flyve rundt :/

/: Ned med vingerne, så lander vi :/